

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4092-4093/2532

นาย สร้อย กำพรวา ช่าง เผือก กับพวก โจทก์ นาง ช้อย รอดช้าง เผือก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1363, ป.พ.พ. มาตรา 1364

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์และจำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกันในที่ดินแปลงหนึ่งต่างฟ้องขอแบ่งกรรมสิทธิ์รวมตามทิศทางที่อ้างว่าได้ตกลงแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่พิพาทเป็นส่วนสัดแล้ว แม้จะได้ความว่าโจทก์จำเลยยังมีได้ตกลงแบ่งกรรมสิทธิ์รวมเป็นส่วนสัดกันอันมิได้เป็นไปตามข้ออ้างในคำฟ้องของแต่ละฝ่ายก็ตาม การที่โจทก์และจำเลยต่างยื่นฟ้องขอแบ่งกรรมสิทธิ์รวมก็เท่ากับมีความประสงค์จะแบ่งที่พิพาทแล้วจึงแบ่งที่พิพาทให้ตามแต่ละฝ่ายมีสิทธิ์ได้ โจทก์จำเลยต่างปลูกบ้านเรือนไว้บนที่พิพาท การแบ่งกรรมสิทธิ์รวมศาลยอมให้แบ่งตามส่วนที่แต่ละฝ่ายและตามทิศทางที่ต่างได้ครอบครอง ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายจากการแบ่งกัน หากไม่ตกลงกัน จึงให้ขายโดยประมาณราคากันเองหรือขายทอดตลาด.

คำพิพากษา

สำนวนแรกโจทก์ทั้งเก้าฟ้องว่า โจทก์ที่ 1 และจำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 3641 โดยโจทก์ที่ 1 มีกรรมสิทธิ์เนื้อที่ 6 ไร่เศษ ครอบครองเป็นส่วนสัดทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดคลองชลประทานยาวตลอดแนวไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จำเลยครอบครองด้านติดคลองชลประทานยาวตลอดแนวไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน โจทก์ที่ 1 แบ่งขายที่ดินส่วนของโจทก์ที่ 1 ให้โจทก์ที่ 2 ถึงที่ 9 โจทก์ทั้งเก้าขอให้จำเลยแบ่งแยกแต่จำเลยไม่แบ่งแยก ขอให้ศาลพิพากษาแบ่งแยกตามที่ครอบครอง หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา จำเลยให้การว่า จำเลยมีกรรมสิทธิ์และได้ครอบครองที่ดินมากกว่าที่โจทก์ฟ้อง ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม ขอให้ยกฟ้อง สำนวนหลังจำเลยฟ้องว่า จำเลยมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 3641 เนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวาเศษ ได้ครอบครองเป็นส่วนสัดมา 10 ปีเศษแล้ว ต่อมาโจทก์แบ่งขายที่ดินให้ผู้อื่นและไม่ยอมแบ่งแยกที่ดินให้จำเลยตามที่จำเลยครอบครอง ขอให้โจทก์แบ่งแยกที่ดินตามเนื้อที่ที่จำเลยครอบครองดังกล่าว หากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนา โจทก์ให้การว่า จำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่พิพาทเพียง 1 ไร่ 2 งาน ครอบครองที่ดินตั้งแต่บริเวณคลองชลประทานยาวตลอดแนวไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ นอกนั้นเป็นของโจทก์ โจทก์ได้ครอบครองที่พิพาทเป็นส่วนสัด จำเลยไม่เคยเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์ที่ 1 และจำเลยไม่ได้แบ่งแยกครอบครองเป็นส่วนสัด พิพากษายกฟ้องทั้งสองสำนวน จำเลยอุทธรณ์ทั้งสองสำนวน ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกาทั้งสองสำนวน ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์และจำเลยยังไม่ได้ตกลงแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่พิพาทและได้ครอบครองเป็นส่วนสัด แล้ววินิจฉัยว่า เมื่อโจทก์ที่ 1 และจำเลยต่างฟ้องขอแบ่งกรรมสิทธิ์รวมเท่ากับมีความประสงค์จะแบ่งกรรมสิทธิ์ทั้งสองฝ่ายแล้ว จึงสมควรให้แบ่งที่พิพาทตามแต่ละฝ่ายมีสิทธิ์ไปทีเดียว เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยมีกรรมสิทธิ์ในที่พิพาทเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 34.28 ตารางวา โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 9 มีกรรมสิทธิ์รวมเนื้อที่ 6 ไร่ 5.72 ตารางวา แต่ปรากฏว่าโจทก์ที่ 1 และจำเลยต่างได้เข้าไปปลูกบ้านเรือนไว้บนที่พิพาท อาจจะ

เสียหายจากการแบ่งได้ จึงเห็นสมควรให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่พิพาทโดยให้โจทก์ที่ 1 และจำเลย ได้ตามส่วนที่แต่ละฝ่ายและตามทิศทางที่ต่างได้ครอบครอง พิพากษากลับ ให้โจทก์และจำเลย ร่วมกันดำเนินการขอแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินโฉนดเลขที่ 3641 โดยให้จำเลยได้รับส่วนแบ่ง ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 34.28 ตารางวา ให้โจทก์ได้รับส่วนที่เหลือรวมทั้งที่ซึ่ง ได้ปลูกบ้านเรือนเนื้อที่ 6 ไร่ 5.72 ตารางวา หากไม่ตกลงกัน จึงให้ขายโดยประมูลราคากันระหว่าง เจ้าของรวมหรือขายทอดตลาด.

องค์คณะ

สุทิน นนทแก้ว · พนม พ่วงปัญญา · ประเสริฐ บุญศรี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4092-4093/2532>